Tillväxt- och regionplaneförvaltningen

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2019-02-07

TRN TRN 2018–0154

Handläggare:
Ann Lundell

Tillväxt- och
regionplanenämnden

Yttrande över landstingsrevisorernas delrapport 2018 för tillväxt- och regionplanenämnden

Ärendebeskrivning

Landstingsrevisorerna har överlämnat delrapport 2018 till tillväxt- och regionplanenämnden för yttrande senast den 28 februari 2019.

I delrapporten redovisas revisionens samlade bedömning av tillväxt- och regionplanenämndens verksamhet och ekonomiska redovisning per augusti 2018.

Beslutsunderlag

Förvaltningens tjänsteutlåtande, 2019-02-07
Landstingsrevisorernas delrapport 2018 Tillväxt- och regionplanenämnden

Förslag till beslut

Tillväxt- och regionplanenämnden föreslås besluta följande

1. Tjänsteutlåtandet, TRN 2018–0154, med kommentarer till revisionens rekommendationer överlämnas som yttrande till regionrevisorerna.

2. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Förvaltningens förslag och motivering

Sammanfattning
Landstingsrevisorerna ger en lägesrapport utifrån de granskningar som genomförts under 2018 inklusive en översiktlig granskning av nämndens delårsrapport 2018.

Landstingsrevisorerna bedömer att nämndens prognos för det ekonomiska resultatet är rimlig, men avvaktar med bedömningen av det verksamhetsmässiga resultatet till årsrapporten för 2018, då nämndens nya mål med tillhörande delmål och indikatorer följs upp.

Revisionen har granskat avstämnings- och periodiseringsrutiner, ledningsnära kostnader och representation utan att några väsentliga avvikelser har noterats.

I delegationsordningen har enstaka avvikelser noterats som inte påpekades vid tidigare granskning. Revisionen har även granskat skärgårds- och sjötrafiksfrågor och lämnat rekommendationer om ansvarsförhållanden, vilka kommer följas upp i samband med delårsgranskningen för 2019.

Avvikelserna vid hittills genomförda granskningar bedöms dock inte vara av sådan karaktär att de påverkar den samlade bedömningen av nämndens interna styrning och kontroll.

Av tidigare lämnade rekommendationer bedöms fyra vara åtgärdade vid delårsgranskningen:

- Att bryta ner egna verksamhetsnära mål och indikatorer utifrån fullmäktiges mål och indikatorer.
- Att riskanalys och internkontrollplan omfattar nämndens hela ansvarsområde och arbetet mot fullmäktiges mål.
- Att komplettera delegationsordningen med takbelopp för representation, se över beloppsgränser för anmälan och förtydliga vad som menas med delegation, vidaredelegation och verkställighet.
- Att revidera förvaltningens beslutsordning så att beslut som är delegerade från nämnden inte omnämns som verkställighet.

Överväganden
Nedan redovisas Landstingsrevisorernas rekommendationer vid delåret som föranleder åtgärder för nämnden, och förvaltningens kommentarer till dem. Även en tidigare rekommendation kommenteras, då den kan anses vara åtgärdad.

1. Skärgårds- och sjötrafikfrågor

Ny rekommendation: Tillväxt- och regionplanenämnden bör tillsammans med landstingsstyrelsen tydliggöra och samordna landstingets roll när det

gäller genomförandet av Landsbygd- och skärgårdsstrategin samt vilka aktörer i landstinget som löpande ska följa upp strategin.

Kommentar: Tas om hand i samband med framtagandet av genomförandedokument tillhörande strategin.

Ny rekommendation: Tillväxt- och regionplanenämnden bör tillsammans med trafiknämnden tydliggöra hur landstingets ansvar för replipunkterna ska hanteras.

Kommentar: Tillsammans med Länsstyrelsen i Stockholm pågår inventering av replipunkter i länet. Syftet är att skapa funktionella replipunkter och identifiera ansvariga aktörer för förbättring och underhåll.

2. Ansvar och befogenheter
Ny rekommendation: Tillväxt- och regionplanenämnden bör i delegationsordningen specificera vilka delegerade ärenden som inte behöver anmälas och motivering för detta.

Kommentar: Ny delegationsordning för nämnden tas fram för mandatperioden 2018-2021 där rekommendationen beaktats.

Rekommendation från 2017: Nämnden bör i samverkan med landstingsstyrelsen föreslå landstingsfullmäktige att uppgiften att besluta om bidrag från miljö- och skärgårdsanslag regleras i reglementet.

Kommentar: Nytt reglemente för Region Stockholm antogs i december 2018 där rekommendation har beaktats.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet
Beslutet bedöms inte innebära några ekonomiska konsekvenser för landstinget.

Miljökonsekvenser av beslutet
I enlighet med landstingets miljöpolitiska program, Miljöprogram 2017-2021 har hänsyn till miljön beaktats och det bedöms att en särskild miljökonsekvensbedömning i detta ärende inte är relevant.

Hanna Wiik
Förvaltningschef

Ann Lundell
Enhetschef ekonomi och administration

Landstingsrevisorerna
STOCKHOLMS LÄNS LANDSTING

2018-11-13 RK 2018-0036

Tillväxt- och regionplanenämnden

Delrapport 2018
Tillväxt- och regionplanenämnden

Revisorerna i revisorsgrupp I beslutade vid sitt möte 2018-11-13 att uppdra till kontoret att överlämna delrapporten till tillväxt- och regionplanenämnden för yttrande senast 2019-02-28.

Nämndens synpunkter önskas särskilt vad gäller genomförandet av Landsbygds- och skärgårdsstrategin samt hanteringen av replipunkter.

Paragrafen förklarades omedelbart justerad.

Kenneth Strömberg
Ordförande

Christina Holmqvist
Sekreterare

Landstingsrevisorerna
Box 22230
104 22 Stockholm

Telefon: 08-737 25 00
E-post: landstingsrevisorerna.rev@sll.se

Säte: Stockholm
Org.nr: 23 21 00 - 0016
www.sll.se/rev

Besöksadress: Hantverkargatan 25 B. T-bana Rådhuset

DELRAPPORT 2018

Tillväxt- och regionplanenämnden

Landstingsrevisorerna
STOCKHOLMS LÄNS LANDSTING

Sammanfattning

I denna rapport ges en lägesrapport utifrån de granskningar som genomförts hittills under året inkl. en översiktlig granskning av nämndens delårsrapport. Rapporten är en delrapportering inför den slutliga avrapporteringen och bedömning utifrån årets granskning i mars/april 2019.

Ekonomiskt- och verksamhetsmässigt resultat

Nämnden prognostiserar årets resultat till 0 mnkr, vilket är i överensstämmelse med fullmäktiges resultatkrav. Avvikelser i förhållande till budget har i huvudsak analyserats och kommenterats på ett tillfredställande sätt i nämndens delårsrapport.

Nämnden bedömer att fullmäktiges uppdrag för verksamheten pågår enligt plan. Nämnden kommer först i samband med årsrapporten 2018 att följa upp fullmäktiges nya mål om *regional utvecklingsplanering för hållbar tillväxt* med tillhörande delmål och indikatorer. Nämndens lämnar därför ingen prognos för målet i delåret.

Revisionen bedömer nämndens prognos för det ekonomiska resultatet som rimlig men avvaktar med bedömningen av det verksamhetsmässiga resultatet.

Intern styrning och kontroll

Nämnden har under 2018 brutit ner egna verksamhetsnära indikatorer som är kopplade till det nya fullmäktigebeslutade målet *regional utvecklingsplanering för hållbar tillväxt*. En ny delegationsordning är antagen av nämnden för att tydliggöra nämndens ansvar, uppgifter och befogenheter. I delegationsordningen har enstaka avvikelser noterats och revisionens tidigare rekommendationer inom området är delvis åtgärdade.

Revisionen har granskat skärgårds- och sjötrafiksfrågor och lämnar rekommendationer till nämnden att det behöver tydliggöras hur och vem som ska följa upp Landsbygds- och skärgårdsstrategin samt att landstingets ansvar för replipunkter i skärgården behöver tydliggöras.

Avvikelserna vid hittills genomförda granskningar bedöms inte vara av sådan karaktär att de påverkar den samlade bedömningen av nämndens interna styrning och kontroll.

Räkenskaper

I granskningen har det inte kommit fram några omständigheter som ger anledning att anse att nämndens delårsrapport inte, i allt väsentligt, är upprättad i enlighet med lagen om kommunal redovisning och god redovisningssed.

Innehåll

1 Ekonomiskt och verksamhetsmässigt resultat - prognos per 2018-08-31 1
1.1 Ekonomi 1
1.2 Verksamhet 1
1.3 Sammanfattande bedömning 2
2 Intern styrning och kontroll 3
2.1 Ekonomi- och verksamhetsstyrning 3
2.2 Riskanalys och intern kontrollplan 2018 4
2.3 Granskning av skärgårds- och sjötrafiksfrågor 5
2.4 Uppföljning av tidigare lämnade rekommendationer 7
2.5 Granskningar utan väsentliga iakttagelser 8
2.6 Sammanfattande bedömning 8
3 Räkenskaper 9
3.1 Delårsrapport 2018-08-31 9
3.2 Sammanfattande bedömning 9
4 Yttrande över Årsrapport 2017 9

Bilaga 1 Sammanställning och uppföljning av årets och tidigare års lämnade rekommendationer till nämnden

Bilaga 2 Sammanställning och uppföljning av årets och tidigare år lämnade rekommendationer till ledningen

Bilaga 3 Yttrande över årsrapport 2017

1 Ekonomiskt och verksamhetsmässigt resultat - prognos per 2018-08-31

1.1 Ekonomi

Nämnden prognostiserar årets resultat till 0 mnkr, vilket är i överensstämmelse med fullmäktiges resultatkrav.

Intäkterna prognostiseras till 175 mnkr, vilket är 3 mnkr (1,7 procent) högre än budgeterat. Intäkterna för regionala cykelkansliet, geodatasamverkan och övriga samarbeten överstiger budgeten med ca 3 mnkr. Detta beror främst på att intäkter för Cykelkansliet och geodatasamverkan har förts över från 2017 till 2018. En annan anledning är att nämnden fått intäkter från exempelvis Energimyndigheten för att hantera konsultkostnader inom ramen för Cykelkansliets uppdrag.

Kostnaderna, inkl. avskrivningar och finansiella poster, uppgår enligt prognosen till 175 mnkr, vilket är 3 mnkr (ca 1,7 procent) högre än budgeterat. Av budgetavvikelsen är 2,2 mnkr hänförbart till ökade konsultkostnader. Övriga kostnader inkluderar bland annat licenskostnader och avgifter för konferenser.

Avvikelser i förhållande till budget har i huvudsak analyserats och kommenterats på ett tillfredställande sätt i nämndens delårsrapport.

Revisionen bedömer nämndens prognos för det ekonomiska resultatet i allt väsentligt som rimlig.

1.2 Verksamhet

Nämnden bedömer att fullmäktiges mål om en hållbar verksamhet och långsiktig hållbar ekonomi kommer att uppnås.

Det landstingsövergripande målet *regional utvecklingsplanering för hållbar tillväxt* har tagits fram av fullmäktige för 2018. Målet ska följas upp av TRN. Kopplat till fullmäktiges mål finns delmålen *en regionplanering i framkant* (med tillhörande indikatorn *kommunala planers överensstämmelse med plankarta i RUFS)* och *hållbar regional tillväxt och attraktionskraft* (med tillhörande indikatorn *antal nystartade företag per 1 000 invånare).* Enligt LSF:s anvisningar och mall för delårsrapporter[1] ska nämnden i sin delrapport ge en rapportering för hur de arbetar med att säkerställa måluppfyllelsen och vad den förväntade utvecklingen är för målet, detta beskrivs dock inte i nämndens delårsrapport. Granskningen har visat att TRF i dialog med LSF har kommit överens om att nämnden istället ska rapportera utvecklingen och måluppfyllelsen i samband med årsrapporten.

I nämndens delårsrapport anges att nämnden har sex uppdrag från landstingsfullmäktige, varav vissa sträcker sig över flera år. Nämnden rapporterar att två av dessa är avslutade och att arbete pågår enligt plan med övriga. Status och planerat arbete kommenteras för alla uppdrag, men ingen prognos för sluttidpunkt anges. Uppdraget

[1] Anvisningar Delårsrapport 2018

om att ta fram en ny regional utvecklingsplan är avslutat och efterföljande uppdrag för nämnden om att genomföra och följa upp RUFS 2050 samt årligen rapportera till fullmäktige pågår enligt plan.

Revisionen har sedan 2015[2] pekat på vikten av att nämnden behöver besluta om styrdokument för säkerhet. Fullmäktiges uppdrag från 2016 om att ta fram styrdokument för säkerhet pågår enligt nämndens återrapportering och är prioriterat. En säkerhetsanalys av verksamheten genomfördes i september, denna analys ska utmynna i en säkerhetsplan.

Utöver uppdragen finns tre beslut om anmodan (uppmaning) från landstingsstyrelsen. Dessa är att säkerställa att nödvändiga interna kontroller är på plats för ett effektivt och ändamålsenligt nyttjande av externt verksamhetsstöd och konsulter samt intensifiera arbetet med informations- och IT-säkerhet. De två förstnämnda är avslutad enligt nämnden och arbetet med informations- och IT-säkerhet är pågående enligt plan.

I samband med att fullmäktige antog RUFS 2050 i juni 2018 antogs även Landsbygds- och skärgårdsstrategin (se avsnitt 2.3) och utvecklingsprogram för den regionala stadskärnan Flemingsberg. Klimatfärdplanen 2050 för Stockholmsregionen var även uppe för beslut, men planen återremitterades. Anledningen till återremitteringen var bland annat att tydliggöra kopplingen mellan planen och dess bilaga för att undvika missförstånd kring ambitionsnivå och omfattning. Enligt TRF är det planerat att klimatfärdplanen ska tas upp för beslut på nytt på TRN:s sammanträde i slutet av året.

I likhet med tidigare år ser revisionen positivt på att nämnden har redovisat insatserna för de uppdrag som landstingsfullmäktige har riktat till nämnden i löptexten av fullmäktiges budget.

Nämnden bedömer att fullmäktiges uppdrag för verksamheten i huvudsak kommer att genomföras, men anger inte när uppdragen är planerade att avslutas. Anledningen till det är att flera av uppdragen är långsiktiga processer. Revisionen kan inte bedöma prognosen för det verksamhetsmässiga resultatet eftersom nämnden enligt överenskommelse med LSF inte beskriver den förväntad utvecklingen för målet *regional utvecklingsplanering för hållbar tillväxt*.

1.3 Sammanfattande bedömning

Nämnden prognostiserar årets resultat till 0 mnkr, vilket är i överensstämmelse med fullmäktiges resultatkrav. Avvikelser i förhållande till budget har i huvudsak analyserats och kommenterats på ett tillfredställande sätt i nämndens delårsrapport.

Nämnden bedömer att fullmäktiges mål om en hållbar verksamhet och långsiktig hållbar ekonomi kommer att uppnås. Efter överenskommelse med LSF rapporterar inte nämnden arbetet för att säkerställa måluppfyllelsen och förväntade utvecklingen

[2] RK 201511-0081

för målet *regional utvecklingsplanering för hållbar tillväxt*. Vidare noterar revisionen att arbetet för att ta fram styrdokument för säkerhet fortfarande pågår, men att det inte är tydligt redovisat när detta dokument ska antas.

Revisionen bedömer nämndens prognos för det ekonomiska resultatet i allt väsentligt som rimlig men avvaktar med bedömningen av det verksamhetsmässiga resultatet.

2 Intern styrning och kontroll

2.1 Ekonomi- och verksamhetsstyrning

Vid nämnd- och ledningsgruppsmöten har verksamhetens ekonomi och prestationer samt övriga verksamhetsförändringar behandlats. Nämnden har informerats om det ekonomiska utfallet i relation till budget samt prognoser för fortsättningen av året.

Nämnden har för första gången i budgeten för 2018 i huvudsak brutit ner de av fullmäktiges mål som berör verksamheten till egna uppföljningsbara indikatorer. Sammanlagt har nämnden antagit tio indikatorer utöver de två som är beslutade av fullmäktige. I ärendet *Tillväxt- och regionplanenämndens indikatorer för uppföljning*[3] ges en förklaring till hur indikatorerna har tagits fram och hur de kopplar till nämndens beslutade målmodell från 2017. I nämndens delårsrapport hänvisas det till att det finns åtta nämndspecifika indikatorer, i intervjuer med förvaltningen bekräftas det däremot att det rör sig om tio indikatorer.

En mer djupgående analys av delmålen med tillhörande indikatorer är planerad att genomföras var fjärde år med anledning av att nämnden ansvarar för den långsiktiga regionala utvecklingsplaneringen. Enligt ärendet *Tillväxt- och regionplanenämndens indikatorer för uppföljning* framgår det att om en indikators statiska variabel uppdateras årligen ska indikatorn också följas upp årligen, enligt intervjuer kommer denna uppföljning genomföras utan någon djupgående analys. Indikatorerna som däremot mäts med variabler som inte uppdateras årligen, kommer enbart att följas upp 2020 och därefter var fjärde år. Granskningen har även visat att tre, en av fullmäktige beslutad och två nämndspecifika, indikatorer även är delmål i RUFS 2050. Dessa indikatorer kommer därmed dels följas upp i den årliga uppföljningen av RUFS 2050 och dels i nämndens årsrapport.

Nämndens möjlighet att påverka att mätetalet för indikatorerna nås är begränsad eftersom flertalet indikatorerna är baserad på externa faktorer. Detta kan medföra att det kan bli svårt att fastställa vilket samband det finns mellan nämndens uppdrag och måluppfyllelse. För att hantera det planerar nämnden att utifrån kvalitativa resonemang försöka tydliggöra nämndens inverkan på indikatorernas utveckling.

Av nämndens målmodell som finns beskriven i ärendet *Tillväxt- och regionplanenämndens indikatorer för uppföljning* framgår det att förvaltningens verksamhetsplan ska konkretisera hur nämndens delmål och indikator ska hanteras. Nämndens målmodell är inte beskriven eller tydliggjord i nämndens budget eller förvaltningens

[3] TRN 2016-0104

verksamhetsplan med anledning av att nämnden beslutade om målmodellen på samma nämndmöte som nämndens budget. Det beskrivs däremot att ett nollvärde för nämndens indikatorer ska tas fram under 2018. Fokus i verksamhetsplanen riktas istället mot uppdragen, både i form av att-satser och uppdrag i löptext i fullmäktiges budget. Förvaltningen planerar att tydligare koppla samman verksamhetsplanen för 2019 med nämndens mål och indikatorer.

Likt tidigare har nämnden ett stort antal uppdrag i löptexten av fullmäktiges budget. Revisionen noterade förra året[4] att den ekonomiska uppföljningen av uppdragen var under utveckling. Granskningen har visat att förvaltningen fortfarande arbetar för att stärka denna uppföljning genom att koppla enskilda fakturor till de olika uppdragen.

Bedömning

Revisionen bedömer att nämnden har åtgärdat revisionens tidigare rekommendation om att bryta ner egna verksamhetsmål och indikatorer utifrån fullmäktiges mål och indikatorer.

Revisionen anser däremot att det finns en viss otydlighet i sambandet mellan nämndens uppdrag och möjligheten att uppnå måluppfyllelsen för nämndens skilda indikatorer. Revisionen kommer att följa hur nämnden tydliggöra detta samband. Eftersom nämndens olika indikatorer kommer att redovisas på olika sätt och följas upp vid olika tidpunkter avser revisionen följa hur nämnden kommer att säkerställa en tydlig och transparent redovisningen av indikatorerna framöver.

Revisionen bedömer att styrningen kommer att stärkas om förvaltningen, som planerat 2019, tydligare kopplar samman verksamhetsplanen med nämndens delmål och indikatorer. Detta för att kunna tydliggöra hur förvaltningen avser att säkerställa en måluppfyllelse av nämndens mål.

2.2 Riskanalys och intern kontrollplan 2018

Nämnden har fastställt en för året aktuell intern kontrollplan upprättad utifrån dokumenterad risk- och väsentlighetsanalys.

Revisionen har tidigare rekommenderat[5] att nämnden bör utveckla arbetet med riskanalys och internkontrollplan till att omfatta hela ansvarsområdet och arbetet mot fullmäktiges mål. Nämnden har i årets internkontrollplan kopplat tre av totalt elva risker till fullmäktiges mål för verksamheten och därmed åtgärdat rekommendationen.

Revisionen noterar att ett antal risker har flyttats över från 2017 till internkontrollplanen för 2018 även om statusen och trenden för risken var grönmarkerad 2017. Enligt LSF anvisningar för delåret innebär grönmarkering att risken är åtgärdad enligt plan och att åtgärden har fått önskad effekt. Av intervjuer framgår det att nämnden

[4] RK 2017–0027
[5] RK 201511-0081

anser att riskerna som har flyttats över är löpande risker för verksamheten och därför återkommer de i internkontrollplanen även om de ansågs åtgärdad året innan.

2.3 Granskning av skärgårds- och sjötrafiksfrågor

Revisionen har granskat TRN:s respektive trafiknämndens (TN:s) ansvar för skärgårds- och sjötrafiksfrågor med utgångspunkt från landstingets reglemente[6] och landstingsfullmäktiges mål och uppdrag. Även landstingsstyrelsen (LS) har berörts av granskningen. Granskningen av TN och LS redovisas i respektive delrapport.

Av landstingets reglemente[7] framgår det att TRN ska upprätta, informera och följa upp skärgårdsprogrammet. TRN ska också ansvara för frågor om skärgård inom samhällsplanering och svara för utredningar och samordning med övriga intressenter.

Landstingsfullmäktige gav 2014 TRN i uppdrag att ta fram en Landsbygds- och skärgårdsstrategi för Stockholms län med koppling till RUFS 2050[8]. Strategin antogs av landstingsfullmäktige i juni 2018 i enlighet med LS förslag till beslut[9]. I strategin anges skilda insatsområden. Hur dessa områden ska genomföras i praktiken och följas upp har inte beslutats. I TRN:s tjänsteutlåtande[10] till ärendet beskrivs det att det är önskvärt att LS och landstingsfullmäktige i sin beredning av ärendet tydliggör hur nämnder och bolag ska arbeta med genomförandet. Vidare betonas det att landstinget bör ta fram ett styrande dokument som bland annat konkretiserar landstingets eget arbete för genomförande och ett system för uppföljning. Revisionens bedömde också i TRN:s årsrapport för 2017[11] att uppföljningarna av de regionövergripande dokumenten, exempelvis den regionala utvecklingsplanen, tydligare kan ta upp landstingsverksamheternas bidrag till den regionala utvecklingen. I LS förslag till beslut för strategin finns det inget förtydligande hur landstinget ska bidra till genomförandet av strategin eller hur landstingets insatser ska följas upp.

Innan Landsbygds- och skärgårdsstrategin antogs fanns det ett skärgårdspolitiskt program från 2010[12]. Detta program var riktat mot landstinget specifikt medan den nya strategin berör hela regionens ansvar. En deluppföljning av hur landstinget hade arbetat med åtgärderna i skärgårdsprogrammet presenterades 2012 till LS i enlighet med skrivningarna i programmet. Ingen ytterligare uppföljning har sedan genomförts. Dock genomfördes en nulägesanalys[13] av Stockholms läns landsbygd och skärgård inför att den nya strategin skulle tas fram.

Landsbygds- och skärgårdsstrategin preciserar förbättrad tillgänglighet genom att poängtera att närheten till storstaden ger fördelar till landsbygd och skärgård samt att det är viktigt att möjligheterna ökar för skärgårdens befolkning och företag att nå

[6] LS 2017-1197
[7] LS 2017-1197
[8] LS 1403-0399
[9] LS 2017-1513
[10] TRN 2016–0127
[11] RK 2017–0027
[12] Rapport 4:2010
[13] TRN 2016–0127

och ta del av utbudet i regionens tätorter. För att möjliggöra detta förs det fram att frågor såsom transportsamverkan, kollektivtrafik på vatten, replipunkter (se nedan), pendlingsparkeringar och godstransporter ska prioriteras. I landstingets trafikförsörjningsprogram[14] finns det flera olika fokusområden som berör tillgänglighet utifrån olika perspektiv. Dels fokusområdet tillgänglighet som lyfter fram att tillgänglighet för resenärer med funktionsnedsättning, äldre och barn ska öka, dels fokusområdena pålitligt och sammanhållet om att länet ska vara tillgängligt för regionens alla invånare utifrån deras olika behov och förutsättningar. Via intervjuer har det förts fram att det är viktigt, eftersom begreppet tillgänglighet kan innebära och definieras utifrån olika perspektiv, att landstinget i både sin interna och externa kommunikation är tydlig med vilken form av tillgänglighet som avses vid olika tillfällen.

Replipunkter är strategiska bytespunkter för kollektivtrafikresor mellan olika så kallade kärnöar[15], kommuncentrum och den centrala regionkärnan. TN trafikerar dessa punkter med buss-, sjö och godstrafik. Granskningen har visat att TRN i praktiken beslutar om replipunkter i samband med framtagandet av RUFS 2050. TRF tar fram förslag till replipunkter tillsammans med trafikförvaltningen (TF) och berörda kommuner. TRN har i RUFS 2050 föreslagit vissa förhållningssätt för hur aktörer i regionen ska tolka en replipunkt. Landsbygds- och skärgårdsstrategin, som ska fungera som en fördjupning av landsbygds- och skärgårdsfrågor, innehåller ingen ytterligare precisering av hur regionens aktörer ska tolka dessa förhållningssätt. Granskningen har visat att förutsättningarna för de olika replipunkterna skiljer sig åt och att ingen uppföljning har genomförts om replipunkterna lever upp till de förslagna förhållningssätten i samband med att Landsbygds- och skärgårdsstrategin eller RUFS 2050 togs fram. Länsstyrelsen i Stockholm har initierat ett projekt som syftar till att inventera replipunkter och identifiera ansvariga aktörer för förbättring och underhåll. TRF och TF är delaktiga i detta projekt.

För att åstadkomma en god utvecklingskraft i skärgården betonas det i fullmäktiges budget för 2018 att samverkan och samsyn mellan kommun, landsting, länsstyrelse och det lokala näringslivet samt boende på öarna är av stor betydelse. TRF samverkar med flertalet olika skärgårdsintressenter, bland annat i nationella och internationella forum samt regionala nätverk. TF är delaktiga i vissa av dessa regionala nätverk. TRN ger även ett årligt bidrag på cirka 75 mnkr årligen till Skärgårdsstiftelsen.

Vidare lyfts det fram i fullmäktiges budget för 2018 att landstingets arbete på skärgårdsområdet behöver vara välkoordinerat. I intervjuer med externa aktörer som samverkar med landstinget har granskningen visat att TRN och länsstyrelsen anses inneha likartade uppdrag när det gäller skärgårdsfrågor. Revisionen har tidigare be-

[14] LS 2017–0540
[15] I RUFS 2050 står det skrivet att kärnöarna i skärgården bedöms ha förutsättningar för ett utbud av samhällsservice och infrastruktur, vilket möjliggör en långsiktig och robust samhällsstruktur som säkrar grundläggande förutsättningar för fastboende och näringslivsutveckling.

dömt att ansvarsfördelningen för den övergripande trafikplaneringen och trafikpolitiken behöver tydliggöras inom landstinget[16]. Granskningen har visat att detta även gäller för skärgårdstrafiken.

Bedömning

Revisionen bedömer att TRN har genomfört reglementets uppdrag om att ta fram ett skärgårdsprogram genom Landsbygds- och skärgårdsstrategin.

Vidare bedömer revisionen att TRN tillsammans med LS bör tydliggöra både hur och vilka organ inom landstinget som ska bidra till genomförandet samt följa upp strategin. Att det finns en tydlighet i landstingets uppdrag gentemot skärgården blir inte minst viktigt när SLL tar över det regionala utvecklingsansvaret från Länsstyrelsen i Stockholm den 1 januari 2019.

Med anledning av att replipunkter är strategiska bytespunkter bedömer revisionen att TRN och TN behöver tydliggöra hur landstingets ansvar för replipunkterna ska hanteras. Revisionen menar även att en uppföljning av de utpekade replipunkterna kan genomföras för att säkerställa att de lever upp till de uppsatta förhållningssätten som formulerats i RUFS 2050.

Revisionen bedömer att hanteringen av mål och uppdrag kring exempelvis vilken form av tillgänglighetsaspekt som avses vid olika tillfällen och den övergripande trafikplaneringen kan förtydligas mellan TRN och TN, framförallt inför att det regionala utvecklingsansvaret ska övertas. Vidare menar revisionen att stärkt samverkan mellan nämnderna ökar chansen till att landstingets arbete inom skärgårdsområdet är välkoordinerat i enlighet med skrivningar i fullmäktiges budget för 2018. Revisionen kommer att följa hur dessa frågor utvecklas och omhändertas när landstinget övertar det regionala utvecklingsansvaret 1 januari 2019.

Rekommendationer:

- Tillväxt- och regionplanenämnden bör tillsammans med landstingsstyrelsen tydliggöra och samordna landstingets roll när det gäller genomförandet av Landsbygd- och skärgårdsstrategin samt vilka aktörer i landstinget som löpande ska följa upp strategin.
- Tillväxt- och regionplanenämnden bör tillsammans med trafiknämnden tydliggöra hur landstingets ansvar för replipunkterna ska hanteras.

2.4 Uppföljning av tidigare lämnade rekommendationer

I tidigare revisionsrapporter har det framförts ett antal rekommendationer som gäller den interna styrningen och kontrollen. Ovan har uppföljningen av rekommendationer kring framtagandet av verksamhetsnära mål och dess koppling till nämndens internkontrollplan kommenterats. Nedan beskrivs uppföljningen av revisionens granskning av arbetsformer inom TRN.

[16] RK 201606-0046

Revisionen har tidigare rekommenderat nämnden att i samverkan med LS föreslå fullmäktige att uppgiften att besluta om bidrag från miljö- och skärgårdsanslaget regleras i reglementet. I samband med den pågående översynen av reglementen inom landstinget har TRF lämnat förslag på revideringar av reglementet i enlighet med rekommendationen.

Vidare rekommenderade revisionen att nämnden bör komplettera delegationsordningen med takbelopp för beslut om representation samt se över beloppsgränser för anmälan och förtydliga så att det bättre framgår vad som menas med delegation, vidaredelegation och verkställighet. Nämnden har reviderat delegationsordningen i februari 2018[17] i enlighet med revisionens rekommendation.

Avslutningsvis rekommenderade revisionen att förvaltningens ledning bör revidera beslutsordningen så att beslut som är delegerade från nämnden inte omnämns som verkställighet. En ny beslutsordning har beslutats av förvaltningschefen och anmälts till nämnden i augusti 2018. De beslut som var verkställighet men togs upp som delegationsbeslut i nämndens delegationsordning är numera åtgärdade.

Revisionen noterar däremot att den omarbetade beslutsordning anger att beslut om anskaffningar upp till högst 1 mnkr och intern samt extern representation upp till 15 000 kr per tillfälle ska hanteras som verkställighet. Samtidigt tas dessa upp som delegerade beslut i nämndens delegationsordning och ska i så fall anmälas. Som revisionen noterade i samband med föregående års delrapport[18] är det enligt den nya kommunallagen möjligt för nämnden att besluta att en viss typ av delegationsbeslut inte behöver anmälas. Revisionen bedömer däremot att det bör vara tydligt beskrivet i både delegations- och beslutsordningen vilka specifika delegerande ärenden som inte behöver anmälas och motivering för detta. Detta för att minska risken att det uppfattas som en tolkningsfråga vilka ärenden som inte ska anmälas. I dagsläget är detta enbart tydliggjort i beslutsordningen vilka ärenden som det rör.

- Tillväxt- och regionplanenämnden bör i delegationsordningen specificera vilka delegerande ärenden som inte behöver anmälas och motivering för detta.

2.5 Granskningar utan väsentliga iakttagelser

Revisionen har granskat ledningsnära kostnader och representation utan att några väsentliga avvikelser har noterats.

2.6 Sammanfattande bedömning

Revisionen bedömer att nämnden har åtgärdat revisionens tidigare rekommendationer om att bryta ner egna verksamhetsmål och indikatorer samt tydligare koppla dessa till nämndens arbete med internkontrollplanen. Kopplingen mellan nämndens mål och indikatorer samt förvaltningens verksamhetsplan kan tydliggöras.

[17] TRN 2017–0124
[18] RK 2017–0027

Revisionens uppföljning av tidigare granskning av nämndens arbetsformer visar att rekommendationerna är helt eller delvis åtgärdade. Revisionen bedömer dock att nämnden i delegationsordningen bör specificera vilka delegerande ärenden som inte behöver anmälas och motivering för detta. Vidare bedömer revisionen i granskningen av skärgårds- och sjötrafiksfrågor att nämnden bör vara delaktiga i att förtydliga hur och vem som ska följa upp Landsbygds- och skärgårdsstrategin samt landstingets ansvar för replipunkter i skärgården. Dessa avvikelser bedöms dock inte vara av sådan karaktär att de påverkar den samlade bedömningen av nämndens interna styrning och kontroll.

3 Räkenskaper

Revisionen av den finansiella rapporteringen har utförts i enlighet med International Standard on Review Engagements ISRE 2410 Översiktlig granskning av finansiell delårsinformation.

3.1 Delårsrapport 2018-08-31

Revisionen har granskat avstämning- och periodiseringsrutiner utan att några väsentliga avvikelser har noterats.

3.2 Sammanfattande bedömning

I granskningen har det inte kommit fram några omständigheter som ger anledning att anse att nämndens delårsrapport inte, i allt väsentligt, är upprättad i enlighet med lagen om kommunal redovisning och god redovisningssed.

4 Yttrande över Årsrapport 2017

Nämnden har 2018-06-20 lämnat yttrande[19] över revisionens årsrapport för 2017. Nämnden har inte i sitt yttrande framhållit synpunkter som avviker från revisionens synpunkter i rapporten. Nämnden beskriver kortfattat hur de har och hur de planerar att hantera revisionens rekommendationer.

[19] TRN 2018-0076

Vad gör Landstingsrevisorerna?

Landstingsrevisorerna granskar den verksamhet som bedrivs av landstingets nämnder och bolagsstyrelser. Revisionsuppdraget är det största inom kommunal verksamhet.

Att vara revisor är ett förtroendeuppdrag vars syfte är att med oberoende, saklighet och integritet främja, granska och bedöma verksamheten.
Den övergripande uppgiften för revisorerna är att granska hur nämnder och styrelser tar sitt ansvar. De förtroendevalda revisorerna är fullmäktiges och ytterst medborgarnas instrument för den demokratiska kontrollen. De har därmed en viktig funktion i den lokala självstyrelsen.

Ledamöter i nämnder och styrelser ansvarar inför fullmäktige för hur de själva, anställda och uppdragstagare genomför verksamheten. I ansvaret ingår att genomföra en ändamålsenlig verksamhet utifrån fullmäktiges mål, beslut och riktlinjer samt de föreskrifter som gäller för verksamheten, på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt och med en tillräcklig intern kontroll samt att upprätta rättvisande räkenskaper.

I årsrapporter för nämnder och styrelser sammanfattar revisionskontoret den granskning som genomförts under det gångna året. Verksamhetsrevisionen redovisas löpande i projektrapporter. Publikationerna finns på Landstingsrevisorernas hemsida www.sll.se/rev. De kan också beställas från revisionskontoret. Det går även att prenumerera på Landstingsrevisorernas nyhetsbrev Nytt från landstingsrevisionen genom att anmäla intresse via e-postmeddelande till landstingsrevisorerna.rev@sll.se.

Landstingsrevisorerna
STOCKHOLMS LÄNS LANDSTING

Postadress: Box 22230, 104 22 Stockholm
Besöksadress: Hantverkargatan 25 b (T-bana Rådhuset)
Telefon: 08-737 25 00
E-post: landstingsrevisorerna.rev@sll.se
Hemsida: www.sll.se/rev
Org.nr: 232100–0016

Sammanställning och uppföljning av lämnade rekommendationer avseende tidigare år och innevarande år: Tillväxt- och regionplanenämnden, Delår 2018

Granskningsår	Rekommendation	Åtgärdat			Kommentar
		Ja	Delvis	Nej	
2015 Delår ID: 673	Nämnden bör bryta ner egna verksamhetsnära mål och indikatorer utifrån fullmäktiges mål och indikatorer.	X			Nämnden har för 2018 brutit ner fullmäktiges mål som berör verksamheten till egna uppföljningsbara indikatorer. Rekommendationen bedöms som åtgärdad.
2015 Årsrapp ID: 768	Nämnden bör utveckla arbetet med riskanalys och internkontrollplan till att omfatta nämndens hela ansvarsområde och arbetet mot fullmäktiges mål.	X			Nämnden har i årets internkontrollplan kopplat tre av totalt elva risker till fullmäktiges mål för verksamheten. Rekommendationen bedöms som åtgärdad
Ansvar för skärgårdsfrågor					
2018 Delår ID: 1314	Tillväxt- och regionplanenämnden bör tillsammans med landstingsstyrelsen tydliggöra och samordna landstingets roll när det gäller genomförandet av Landsbygd- och skärgårdsstrategin samt vilka aktörer i landstinget som löpande ska följa upp strategin.				Följs upp i samband med delårsgranskningen 2019.
2018 Delår ID: 1315	Tillväxt- och regionplanenämnden bör tillsammans med trafiknämnden tydliggöra hur landstingets ansvar för replipunkterna ska hanteras.				Följs upp i samband med delårsgranskningen 2019.
Ansvar och befogenheter					
2017 Delår ID: 1097	Nämnden bör i samverkan med landstingsstyrelsen föreslå landstingsfullmäktige att uppgiften att besluta om bidrag från miljö- och skärgårdsanslag regleras i reglementet.		X		TRF har lämnat förslag till LSF om revideringar av reglementet i enlighet med rekommendationen. Rekommendationen bedöms delvis åtgärdad. Följs upp i samband med delårsgranskningen 2019.
2017 Delår ID: 1098	Nämnden bör komplettera delegationsordningen med takbelopp för beslut om representation samt se över beloppsgränser för anmälan och förtydliga så att det bättre framgår vad som menas med delegation, vidaredelegation och verkställighet.	X			Nämnden har reviderat delegationsordningen i februari 2018 i enlighet med revisionens rekommendation. Rekommendationen bedöms som åtgärdad.
2018 Delår ID: 1316	Tillväxt- och regionplanenämnden bör i delegationsordningen specificera vilka delegerande ärenden som inte behöver anmälas och motivering för detta.				Följs upp i samband med delårsgranskningen 2019.
Bisysslor och jäv					
2017 Årsrapp ID: 1229	Tillväxt- och regionplanenämnden bör säkerställa att landstingets jävsregler följs vid nämndens sammanträden.				Följs upp i samband med årsgranskningen 2018.
EU-bidrag					
2016 Årsrapp ID: 961	Tillväxt- och regionplanenämnden bör i samverkan med landstingsstyrelsen tydliggöra landstingets internationella riktlinjer för att klargöra ansvar och roller för nämnderna när det gäller landstingets strategi gentemot EU		X		Tillväxt och regionplaneförvaltningen har varit i kontakt med LSF för att diskutera landstingets internationella riktlinjer. Med anledning av att LSF genomför en översyn av styrande policyer har inte landstinget påbörjat arbetet med att tydliggöra landstingets internationella riktlinjer. Följs upp i samband med årsgranskningen 2018.

Sammanställning och uppföljning av lämnade rekommendationer avseende tidigare år och innevarande år: Tillväxt- och regionplanenämnden, Delår 2018

Granskningsår	Rekommendation	Åtgärdat			Kommentar
		Ja	Delvis	Nej	
EU-bidrag					
2016 Årsrapp ID: 962	Tillväxt- och regionplanenämnden bör systematiskt utvärdera genomförda insatser för att koordinera landstingets strategi av EU:s strukturfonder så att landstingets strategiska nyttjande av EU-medel kan stärkas		X		TRN har påbörjat ett arbetet för att hantera rekommendationen genom att inrättat en EU-avstämningsgrupp för landstingspolitiker. En utvärdering planeras att presenteras för avstämningsgruppen i juni 2018. Revisionen inväntar resultatet av utvärderingen. Följs upp i samband med årsgranskningen 2018.

Sammanställning över lämnade rekommendationer för Tillväxt- och regionplanenämnden, Delår 2018

Gransk-ningsår	Rekommendation	Åtgärdat			Kommentar
		Ja	Del-vis	Nej	
2015 Årsrapp ID: 771	Tillväxt- och regionplaneförvaltningens ledning bör implementera rutiner som säkerställer den interna kontrollen för frakt- och SIKO-bidragen.		X		TRF har stärkt sin samverkan med berörda aktörer när det gäller hanteringen av frakt- och SIKO-bidragen. Genomförda insatser anses inte fullt tillräckligt för att rekommendationen ska anses åtgärda. TRN har beslutat om nya rutiner för att stärka den interna kontrollen när det gäller bidragshanteringen, vilket även inkluderar frakt- och SIKO-bidragen. Rutinerna gäller fro.m. 2018. Följs upp i samband med årsgranskningen 2018.
Ansvar och befogenheter					
2017 Delår ID: 1099	Tillväxt- och regionplaneförvaltningens ledning bör revidera beslutsordningen så att beslut som är delegerade från nämnden inte omnämns som verkställighet.	X			En ny beslutsordning har beslutats av förvaltningschefen och anmälts till nämnden i augusti 2018. De beslut som var verkställighet men togs upp som delegationsbeslut i nämndens delegationsordning är numera åtgärdade. Rekommendationen bedöms som åtgärdad.
Bisysslor och jäv					
2017 Årsrapp ID: 1230	Tillväxt- och regionplaneförvaltningens ledning bör tydliggöra ansvaret för hur sammanställningen av blanketterna för bisysslor ska hanteras.				Följs upp i samband med årsgranskningen 2018.